

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(Зарубіжна література XIX ст.: Романтизм)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійна програма: «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (Зарубіжна література XIX ст.: Романтизм)». – Одеса: ОНУ, 2023. – 18 с.

Розробник:

Романець В. М., к. педагог. н., доцент кафедри зарубіжної літератури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол №28 від «28» 08 2023 р.

Завідувач кафедри

 Вищук Валентина СИЛАНТЬЄВА

Погоджено з гарантом ОПП «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

 М - Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол №1 від «29» 08 2023 р.

Голова НМК

 Ell Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол №   від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол №   від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
		Обов'язкова	
		Rік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		4-й	
		Лекції	
		22 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Форма підсумкового контролю:	
		іспит	

* Не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування навичок дослідження основних закономірностей літературного процесу початку XIX ст. (дoba романтизму), ознайомлення з творами запропонованих авторів, вміння сприймати та коментувати прочитані тексти, вживаючи провідні категорії літературного аналізу художніх творів.

Завдання: аналіз запропонованих для читання художніх текстів, з'ясування специфічних принципів аналізу західноєвропейської та американської літератури XIX ст. (дoba романтизму), виокремлення рис національного сприйняття основних принципів відтворення дійсності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної та педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні.

Спеціальних (СК):

СК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та

художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з французької мови українською, з української мови французькою.

СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання (ПР).

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології в цілому і романської філології зокрема та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

У результаті вивчення програмної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- основні періоди розвитку літератури першої половини XIX ст.;
- основи та закономірності романтичної естетики;
- загальні принципи аналізу західноєвропейської та американської літератури першої половини XIX ст.

вміти:

- аналізувати вказані у списку джерела з фахової та додаткової літератури, з електронних баз, аналізувати і інтерпретувати їх, впорядковувати, класифікувати і систематизувати;
- опрацьовувати запропоновані для читання художні тексти;
- досліджувати закономірності літературного процесу в контексті багатонаціональної специфіки художніх творів;
- розкривати у творах письменників-романтиків типові елементи художнього методу та індивідуальні особливості творчості, пов'язані з проблемами національного становлення.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ЛІТЕРАТУРА ДОБИ РОМАНТИЗМУ XIX СТ.

ПРОТОРОМАНТИЗМ. НІМЕЦЬКИЙ, АНГЛІЙСЬКИЙ РОМАНТИЗМ.

Тема 1. Романтизм. Шляхи становлення. Естетико-філософська основа.

Романтизм як особливий тип свідомості, цілісна художня система, літературний напрям в європейській та американській літературі кінця XVIII – першої половини XIX ст. Філософська основа романтизму. Поняття романтичної правди в мистецтві. Широкий спектр ідейно-художніх тенденцій (течій) в романтизмі. Романтична іронія як характерна форма протиставлення ідеалу дійсності. Романтичний характер. Вимагання історизму і народності – основа романтичної теорії романтизму. Романтична поетика.

Тема 2. Перший період німецького романтизму – Ієнська школа романтиків. Другий період – «Гейдельберзька школа» романтиків.

Шляхи становлення німецького романтизму. Романтизм в теорії і на практиці в Німеччині. «Ієнська школа» романтиків. Універсалістський філософський характер теорії ієнських романтиків, її відбиття у творчості Тіка, Новаліса, Вакенродера. Особливості поетики.

«Гейдельберзька школа» романтиків (Арнім, Брентано, брати Гримм, Ейхендорф) – шлях до конкретно-історичних основ і народних витоків мистецтва. Оформлення принципів першого наукового напряму у фольклористиці і літературознавстві – «міфологічної школи». Вплив раннього німецького романтизму на формування західноєвропейського та східноєвропейського романтизму. Основна тематика та проблематика, ідейна спрямованість романтических творів. Романтична типізація. Тип героя.

Тема 3. Третій період німецького романтизму – «Гофманіанська школа».

Третій період німецького романтизму – «гофманіанський» романтизм. Життєвий і творчий шлях Е. Т. А. Гофмана. Шляхи творчого становлення. Інтерес до соціально-філософських і соціально-психологічних аспектів суспільного життя і людини. Періодизація творчості майстра.

«Гофманіанська течія» в романтизмі як відтворення життя в гротескно-фантастичній формі. Особливості гофманського романтичного уявлення про світ. Новелла – провідна жанрова форма в творчості Гофмана. Інші жанри. Проблематика та поетика новели «Золотий горщик», повісті «Крихітка Цахес», роману «Нотатки Кота Мурра». Художнє новаторство – «подвійність» та «двоєсвіт» як всесвітне значущі літературні художні засоби.

Тема 4. Англійський Проторомантизм – англійський «готичний» роман. Ранній англійський романтизм.

Англійський «Проторомантизм» як своєрідне літературне явище кінця XVIII ст. Романи А. Радкліф, Г. Уолпола та Ч. Метьюріна. Жанрова та художня своєрідність «готичного» роману. Риси «чорного» роману. Ранні англійські поети-романтики – І. Макферсон, Д. Макдональд, Т. Чаттертон, Р. Бернс, «готичний роман».

Формування романтизму в Англії – У. Блейк, поети «озерної школи» – Вордсворт, Кольрідж, Сауті. Передмова Вордсворта до збірки «Ліричні баллади» (1800 р.) як маніфест англійського романтизму. Пасивно-спогляdalnyj характер творчості поетів-лейкістів. Естетизація патріархального минулого Англії, християнських ідеалів. Теми, образи, художня майстерність.

Тема 5. «Байронічна» поема та «байронічний» герой в творчості Дж. Г. Байрона.

Життєвий і творчий шлях Дж. Г. Байрона. Естетика класицизму, просвітницькі ідеали в ранніх творах. Перша романтична поема «Паломництво Чайлд Гарольда». Герой – мрійник, суспільний вигнанець – індивідуаліст. Першоджерела теми духовних шукань молодої людини в літературі романтизму. Громадський пафос поеми. Тема героїчної боротьби народів Європи проти тиранії, політична тема. Зв'язок сюжетного руху (мандрі героя) з розвитком почуттів і поглядів героя та автора. Жанрова форма. Функція ліричних відступів, їх тематика. Поняття «Світова скорбота» Байрона. Особливості поетики.

Зрілий період творчості Байрона. Бунтівний характер «Східних поем», «Єврейських мелодій». Проблема зіткнення особистості із несправедливим суспільством. Поняття «східний орієнталізм». Байрон у вигнанні. Тема «світової скорботи» самотньої особистості у філософсько-символічній поемі «Манфред». Інтерпретація біблійного сюжету в містерії «Каїн». Сатиричні поеми Байрона і початок формування реалістичних тенденцій. Проблема творчої еволюції Байрона. Тема соціально-візвольного руху в творчості Байрона.

Змістовий модуль 2

ПІЗНІЙ АНГЛІЙСЬКИЙ РОМАНТИЗМ.

ФРАНЦУЗЬКИЙ РОМАНТИЗМ. АМЕРИКАНСЬКИЙ РОМАНТИЗМ.

Тема 6. Творчість П. Б. Шеллі.

Життєвий і творчий шлях П. Б. Шеллі. Морально-етичні погляди. Шеллі-атеїст. Ідеї соціального утопізму. Суспільно-політична діяльність. Героїчна тема боротьби народів у філософсько-символічній формі в поемі «Визволений Прометей». Образна символіка. Проблема ідеального героя. Суспільство майбутнього. Трагізм індивідуалістичного бунту та його критика в трагедії «Ченчі». Шекспіризація сюжету. Різноманітність проблематики віршів Шеллі, особливості поетики. Політичний зміст сатиричної поеми Шеллі «Маскарад Анархії». Полеміка з Байроном у поемі «Юліан і Маддало». Естетичні погляди Шеллі в трактаті «Захист поезії». Концепція особистості романтичного героя в творчості Байрона і Шеллі.

Значення творчості Байрона та Шеллі для світової літератури. Творча спадщина. Антикларікальна, антитиранічна, антиколоніальна спрямованість творів.

Тема 7. Жанр «історичного» роману в творчості В. Скотта.

Розвиток історичного роману в епоху романтизму. Творчий шлях основоположника історичного роману В. Скотта. Феодально-патріархальна Шотландія в умовах капіталістичної Англії. Скотт – вчений-фольклорист. Рання

поетична творчість. Поєднання історичних фактів з вигадкою, фантастикою. Творча спадщина Скотта – історичного романіста. Романні цикли. Романи Скотта особлива форма зв'язку з сучасністю. Проникнення в дух історичного часу. Осмислення закономірностей історичного процесу. Народний інтерес – основа історичного конфлікту. Поняття «історична людина» за Скоттом. Поняття «антикварний», «костюмний» роман. Протиріччя Скотта, обумовлені характером його світосприйняття і політичними поглядами. Об'єктивне і суб'єктивне в романах Скотта. Романтичні і реалістичні тенденції. Роздуми Скотта про історичний роман. В. Г. Бєлінський про Скотта. Вітчизняне літературознавство про жанр історичного роману.

Тема 8. Шляхи становлення французького романтизму.

Розвиток романтизму у Франції. Періодизація французького романтизму. Етапи романтичного руху. Складність суспільно-політичного життя і ідеологічної атмосфери у першій третині XIX ст. Творчість ранніх романтиків – *М-м де Стель*. Бунтівний характер її романтичного ідеалу. Проблематика та поетика романів «Дельфіна» та «Корінна». Творчість Р. Шатобріана, Проповідь пізнання божественної істини як шляху до вдосконалення людини в трактатах «Досвід про революцію», «Геній християнства». Естетизація ідеалу християнства в повістях «Атала» і «Рене». Крайній суб'єктивізм ідеалу прекрасного. Пристрасність характеру героїв. Створення образу «зайвої людини» з «хворобою віку» в романі «Рене». Психологізм образів. Художня майстерність.

Тема 9. Творчість В. Гюго в контексті раннього романтизму.

Життєвий і творчий шлях Гюго-романтика. Романтична спадщина. Гюго як особистість. Світогляд. Ідейна і творча еволюція. Початок поетичної і драматургічної діяльності. Боротьба з класицистською естетикою за створення нової романтичної драми і театру. Розуміння великих агітаційних можливостей театрального мистецтва. Предмова до драми «Кромвель» – маніфест романтичного мистецтва. Внесок Гюго у розвиток історичної драми. Основні положення програмного документу Гюго у боротьбі з класицистичною нормативністю в мистецтві. Гюго – драматург. Мелодраматизм сценічного положення у поєднанні з високим трагізмом. Бунтівний характер героїв. Гюго – історичний романіст. «Собор Паризької богоматері» як історичний роман. Романтична символіка. Жанрова та художня своєрідність.

Тема 10. Шляхи становлення американського романтизму. Перший період.

Формування романтизму в американській літературі. Творчий та життєвий шлях *В. Ірвінга*. Перший американський письменник-новеліст. Фольклорні риси в новелістиці В. Ірвінга. Гумор та іронія. Оптимістична спрямованість творів.

Ф. Купер. Різноманітність жанрових форм роману. Історичний, побутовий, морський, пригодницький роман в творчості письменника. Роман-утопія в творчості Купера. Патетика героїчного діяння і риси характеру героїв в історичному романі «Шпигун». Індіанська пенталогія романів Ф. Купера (Наті Бампо). Романтизація людини епохи піонерства. Морально-етичне розв'язання основного конфлікту.

Тема 11. Другий період американського романтизму. Творчість Е. А. По та Г. Мелвілла.

E. A. По. Творча спадщина: поезія, новела, літературно-критичні статті. Естетичний характер критики моральних основ і практики буржуазного суспільства. Несумісність духовної натури Е. По з розважливістю сучасного світу. Гротескно-фантастична форма відображення негативних явищ. По – поет. По і науковий прогрес. Своєрідне поєднання фантазії, уявлення, логіки факту. Жанрова різноманітність новелістики Е. По. Особливості фантастики «гротесків та арабесків», «чорних» новел, поетики психологічних та інтелектуальних новел. Новаторство По в жанрі детективу та наукової фантастики. Поєднання романтичної естетики з раціоналізмом у теорії мистецтва. По – створювач національної теорії мистецтва, фундатор літературної критики СІЛА.

Шляхи творчого становлення Г. Мелвілла. Роман «Мобі Дік» як взірець романтичної прози. Символіка образів. Ідейна спрямованість. Гуманістична спрямованість творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем		Кількість годин			
		Денна форма			
	Всього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1					
Література доби романтизму XIX ст. Проторомантизм.					
Німецький, англійський романтизм.					
Тема 1. Романтизм. Шляхи становлення. Естетико-філософська основа.	8	2			6
Тема 2. Перший період німецького романтизму – Ієнська школа романтиків. Другий період – «Гейдельбергська школа» романтиків.	8	2			6
Тема 3. Третій період німецького романтизму – «Гофманіанска школа».	10	2	2		6
Тема 4. Англійський Проторомантизм – англійський «готичний» роман. Ранній англійський романтизм.	10	2	2		6
Тема 5. «Байронічна» поема та «байронічний» герой в творчості Дж. Г. Байрона.	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	46	10	6	–	30
Змістовий модуль 2					
Пізній англійський романтизм. Французький романтизм.					
Американський романтизм.					
Тема 6. Творчість П. Б. Шеллі.	8	2	2		4
Тема 7. Жанр «історичного» роману в творчості В. Скотта.	8	2	2		4
Тема 8. Шляхи становлення французького романтизму.	6	2			4
Тема 9. Творчість В. Гюго в контексті раннього романтизму.	8	2	2		4
Тема 10. Шляхи становлення американського романтизму. Перший період.	6	2			4
Тема 11. Другий період американського романтизму. Творчість Е. А. По та Г. Мелвілла. Підсумкове заняття. Американський романтизм.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	44	12	8	–	24
Усього годин	90	22	14	–	54

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 3. Проблематика творів Е. Т. А. Гофмана «Крихітка Цахес на призвісько Ціннобер», «Золотий горщик». Характеристика третього періоду німецького романтизму. Новаторство Гофмана: новела-казка як новий жанр, «подвійність» та «двоосвіт» як новаторські художні засоби. Новий тип героя.	2
2.	Тема 4. Роман Г. Уолпола «Замок Отранто» – як взірець «готичного» роману. Жанр «готичного» роману у світовій літературі, циклізація. Художня та жанрова своєрідність. Основні представники. Художній час та простір.	2
3.	Тема 5. Жанрова та художня своєрідність поеми Дж. Г. Байрона «Дон Жуан». «Байронічна» поема як новаторський жанр в поезії світової літератури. Дон Жуан як тип «байронічного» героя. Образ «зайвої» людини в творах Байрона.	2
4.	Тема 6. Художня своєрідність поеми П.-Б. Шеллі «Прометей звільнений». Антитиранічна та антиклерикальна спрямованість творчості Шеллі. Інтерпретація античного сюжету. Оптимістична спрямованість твору.	2
5.	Тема 7. Проблематика та жанрова своєрідність роману В. Скотта «Айвенго». Жанр історичного романтичного роману в творчості В. Скотта: теорія та художнє втілення. Проблема головного героя в творі, роль особистості та мас в історії як втілення позиції автора.	2
6.	Тема 9. Французький історичний роман доби романтизму: В. Гюго «Собор Паризької Богоматері». Жанр історичного роману в творчості В. Гюго. Образ Собору як символ історичної доби. Символіка образів. Антиклерикальна спрямованість.	2
7.	Тема 11. Американська романтична новела: В. Ірвінг, Е. По. Становлення американської національної літератури. Фантастика та гумор в новелах письменника. Оптимістична спрямованість новел В. Ірвінга. Жанрове новаторство творів Е. По. Психологізм прози та поезії письменника.	2
ВСЬОГО		14

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми / вид роботи	Кількість год.
1.	ТЕМА 1-2. Основні категорії романтизму. Німецький романтизм. Проблема національної своєрідності напряму. – Реферат	10
2.	ТЕМА 3-4. Естетика творчості Е. Т. А. Гофмана «Життєва філософія Кота Мура». Г. Гейне – поет. Романтичний тип творчості. – Ессе	10
3.	ТЕМА 5-6. Періодизація англійського романтизму. Поезія У. Блейка. Антитиранічна спрямованість поезії П.-Ю Шеллі. – Реферат	10
4.	ТЕМА 7-8. Змалювання внутрішнього розладу героя в романі у віршах Дж. Байрона «Дон Жуан». – Реферат	10
5.	ТЕМА 9-10. В. Гюго – драматург. Романтична символіка в романі В. Гюго «Собор Паризької Богоматері». Жанр історичного роману в творчості В. Скотта. – Конспект	12
6.	ТЕМА 11. В. Ірвінг та фольклорні мотиви його новел. – Порівняльний аналіз	2
ВСЬОГО		54

Письмові форми контролю (складання конспекту, порівняльний проблемно-тематичний аналіз) мають описовий характер та спрямовані на розвиток аналітичних здібностей студентів; вміння аналізувати літературну ситуацію у зв'язку із культурною, історичною та суспільно-політичною ситуацією, орієнтуватися у жанровій системі кожного із художніх напрямів, виконуються студентом в поза аудиторний час самостійно із використанням всіх доступних джерел: художніх текстів та критичної літератури за списком (п. 14).

9. Методи навчання

Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: самостійна підготовка до семінарського заняття та завдання для СР.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний і періодичний контроль: усне опитування, контрольна тестова робота.

Підсумковий: іспит.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з зарубіжної	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань з

Відмінно	<p>літератури (дoba Романтизму), вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час семінарських занять та тестових опитувань, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань з естетики романтизму, використовуючи при цьому достатньому обсязі нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, досліджуючи художні твори доби західноєвропейського та американського романтизму; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки романтических творів, вивчених за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, досліджуючи художню течію Романтизм та художні твори цього напряму; формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати теоретичним матеріалом на дану тематику.</p>	<p>зарубіжної літератури доби Романтизму, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу у повному обсязі означеного періоду; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання з теорії Романтизму й об'єктивно оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання, аналізуючи поезію та прозу письменників-романтиків та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання з естетики Романтизму при аналізі художніх творів; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі і при написанні рефератів, есе та тематичних презентацій під час досліджень художніх творів письменників-романтиків.</p>
Добре	<p>достатньо повно володіє навчальним матеріалом з зарубіжної літератури (дoba Романтизм), обґрунтовано його викладає під час усних виступів на семінарських заняттях та доповідях, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, аналізуючи розвиток Романтизму в країнах Західної Європи та США; при представленні деяких питань з досліджень художніх творів доби Романтизму не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних досліджуваних тем; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує літературознавчі джерела з теорії Романтизму, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності</p>	<p>правильно вирішує більшість запропонованих тестових завдань з зарубіжної літератури доби Романтизму за зразком; має стійкі навички виконання логічного завдання з теорії та практики Романтизму.</p>

	та незначні помилки.	
Задовільно	при дослідженні творів зарубіжної літератури (доби Романтизму) володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу означеного періоду з елементами логічних зв'язків, знає основні літературознавчі поняття з теорії Романтизму; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак романтичного художнього твору; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків щодо напряму Романтизм та необхідної термінології.	може використовувати знання з зарубіжної літератури доби Романтизму в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішує тільки половину запропонованих тестових завдань з теорії та художньої практики Романтизму. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак в творчості письменників-романтиків, досліджених художніх творів доби Романтизму; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків у межах літературознавчого аналізу стосовно означеного періоду.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом з зарубіжної літератури (доби Романтизму) поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки досліджуваного тексту письменників-романтиків; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді помітне незнання художньої літератури доби Романтизму.	недостатньо розкриває сутність змісту художніх текстів письменників-романтиків, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішує окремі запропоновані тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички аналізу художнього романтичного твору.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом стосовно художніх текстів та фахових досліджень доби Романтизму (XIX ст.).	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача, демонструючи недостатнє знання художніх текстів доби Романтизму та літературних досліджень стосовно даного літературно-художнього напряму.

11. Питання до підсумкового контролю

1. Романтизм як напрям у літературі і мистецтві. Соціально-історичні передумови розвитку романтизму. Філософська основа.
2. Естетика романтизму. Романтизм як творчий метод.
3. Перший період німецького романтизму. Етапи (школи). Естетична теорія Ф. Шлегеля. Творчість єнських романтиків. Філософічність, універсалізм творів Тіка, Новаліса.
4. «Гейдельбергська школа» романтиків – фольклорна основа, історизм художнього мислення (брати Гримм, ін.).

5. Творчість Е. Т. А. Гофмана. Характерні особливості його творчої манери (фантастика, гротеск). Іронія та сатира. Жанрові форми, основні твори.
6. Рання лірика Г. Гейне – проблематика та поетика зб. «Книга пісень». Політична і сатирична лірика – зб. «Сучасні вірші».
7. Поети «озерної школи». Естетична програма. Проблематика, ідейний піфос, особливості поетики творів поетів-лейкістів. Пасивно-споглядальний тип романтичного героя.
8. Творчий та життєвий шлях Дж. Байрона. Періодизація творчості. Світоспоглядальна і естетична еволюція творчості. Загальнолюдський характер проблематики творів Байрона. Поняття «байронізм».
9. Роман В. Скотта «Айвенго» як історичний роман. Проблематика. Основні критерії для характеристики його жанрової форми. Особливості поетики.
- 10.Французький романтизм. Періодизація. Творчість ранніх романтиків Ж. де Стель («Корінна») та Р. Шатобріана. Ідейний пафос, тип романтичного героя в романах «Атала», «Рене».
- 11.Творчість А. де Вінья. Тема «Смерть вовка», драма «Чаттертон». Історичний роман «Сен-Мар». Романтична інтрига. Оцінка ролі кардинала Рішельє.
- 12.Проблематика та поетика роману Б. Констана «Адольф». Тема «зайвої людини». Багатозначна природа психологічного конфлікту. Тип героя. Жанрова форма роману.
- 13.В. Гюго-романтик. Особистість. Світогляд. Гюго в боротьбі за нове мистецтво. Теорія романтизму Гюго в «Передмові до драми «Кромвель».
- 14.Втілення теорії романтизму Гюго в драматургії («Маріон Делорм», «Король бавиться»).
- 15.Жанр історичного роману в творчості Гюго – «Собор Паризької Богоматері».
- 16.«Собор Паризької Богоматері» – ідейна спрямованість, символіка образів, антиклерикальний пафос.
- 17.Своєрідність формування американського романтизму. Періодизація. Романи Ф. Купера, їх проблематика та поетика (на конкретному прикладі).
- 18.Жанрова і художня своєрідність В. Ірвінга. «Ріп Ван Вінкль», «Легенда сонної лощини». Творчий шлях Е. А. По. Жанрова різноманітність творчості. Поетичні твори. По – літературний критик. Теорія новели По.
- 19.Е. По – новеліст. Жанрова своєрідність і різноманітність новел. Новаторські тенденції в розвитку жанру. По – фундатор нових жанрових форм. Теорія новели.
- 20.Жанр романтичної поеми в творчості поетів романтиків.
- 21.Жанр новели в епоху романтизму.
- 22.Історичний роман в епоху романтизму.
- 23.Ідейна спрямованість та символіка роману Г. Мелвілла «Мобі Дік».
- 24.Аболіціоністська література в контексті американського романтизму.
- 25.Антитиранічна спрямованість поезії П.-Б. Шеллі.
- 26.Фрагментарність, символіка, настрій – як основні категорії романтизму.
- 27.Поетична спадщина В. Скотта – поема «Діва озера».
- 28.Роман А. де Мюссе «Сповідь сина століття» – як жанр «сповідальної прози».
- 29.Образ головної героїні в романі Ж. Санд «Індіана».
- 30.Роман Г. Уолполла «Замок Отранто» – як зразок «готичного» роману.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль							Періодич-ний контроль (тестування)	Підсумковий контроль (іспит)	Загальна оцінка			
Змістовний модуль № 1			Змістовний модуль № 2									
C 1	C 2	C 3	C 4	C 5	C 6	C 7						
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100			

Поточний контроль передбачає оцінювання за 7 семінарськими заняттями. Періодичний контроль проводиться у вигляді бланкового тестування за Т1-11. Усі види контролю (включаючи іспит) оцінюються в межах 100 б. кожна. Загальна оцінка – це середнє арифметичне усіх видів контролю.

Приклад білета

- Основні категорії естетики романтизму. Періодизація.
- Поетика та проблематика роману В. Гюго «Собор Паризької богоматері».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D	незадовільно	
60-63	E	з можливістю повторного складання	
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

- Абабіна Н. В. Зарубіжна література XIX століття. Романтизм. Методичні рекомендації для студентів II курсу англійського відділення та відділення перекладу факультету РГФ. Одеса. Астропrint. 2015. 31 с.
- Плани семінарських занять з курсу «Зарубіжна література» для студентів факультету РГФ та філологічного факультету. Укладачі : Силантьєва В. І., Абабіна Н. В., Романець В. М. та ін. Навчальне видання. Одеса : Астропrint, 2014. 246 с.

3. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (Зарубіжна література XIX ст. : Романтизм)». Одеса: ОНУ, 2023. 18 с.
4. Силабус навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (Зарубіжна література XIX ст. : Романтизм)». Одеса: ОНУ, 2023.
5. Списки художніх текстів з курсу «Зарубіжна література» для студентів факультету РГФ. Укладачі : Силантьєва В. І., Абабіна Н. В., Романець В. М. та ін. Навчальне видання. Одеса : Астропrint, 2014. 72 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бандровська О. Т., Сенчук І. А., Яремчук В. В. Англійська література XIX століття. Львів, 2019. 198 с.
2. Вишницька Ю. В., Тверітінова Т. І. Історія зарубіжної літератури межі XIX–XX століття: навчальний посібник. Київ: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. 192 с.
3. Володарська М. Концепт дитини в літературі романтизму США : специфіка наукової рецензії. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2019. № 39. С. 72-78.
4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX ст. 3-е видання. Центр учебової літератури, 2019. 400 с.
5. Ідейно-художній рух романтизму у Західній Європі. 2011. URL: <https://studfile.net/preview/2265545/page:13/>
6. Історія зарубіжної літератури (кінець ХУІІ – 70-ті роки XIX століття). Навчальний посібник | Укладач Г. В. Осіпчук. Умань. 2021. 187 с.
7. Малютіна Н. Теоретико-методологічні аспекти родо-жанрової динаміки в працях українських та зарубіжних літературознавців. *Проблеми родо-жанрової динаміки української літератури*. Київ : Освіта України, 2011. С. 5-25.
8. Сінченко О. Комунікативні стратегії в теорії літератури: автор, текст, читач : навчальний посібник. Київ : Логос, 2015. 170 с.
9. Художня система романтизму в літературі країн Західної Європи і Америки. 2012. URL : <http://um.co.ua/8/8-12/8-127397.html>

Додаткова

1. Афоніна О. С. Коди культури і подвійне кодування в мистецтві : Монографія. Київ : НАККМ, 2017. 314 с.
2. Воронова З. Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» денної та заочної форми навчання. Част. 2. Затверджено: редакційно-видавничою секцією науково-методичної ради ДДТУ 25.05.2017 р., протокол № 5. Кам'янське, 2017. 73 с.

Художня література

Ж. де Стель. Корінна (за хрестоматією).

Р. Шатобріан. Атала. Рене (за хрестоматією).

А. де Віньї. Сен-Мар.

- Б. Констан.* Адольф*.
A. де Мюссе. Сповідь сина віку*.
В. Гюго. Передмова до драми «Кромвель» (за хрестоматією). Собор Паризької Богоматері. Маріон Делорм. Король бавиться (1 драма за вибором).
У. Вордsworth; С. Т. Кольрідж; Р. Сауті. Лірика (за хрестоматією).
Дж. Байрон. Паломництво Чайльд Гарольда. Корсар. Дон Жуан (твір за вибором). Манфред*. Лірика (за хрестоматією).
П. Б. Шеллі. Прометей звільнений. Ченчі*.
В. Скотт. Айвенго*.
Ф. Купер. Шпигун. Останній з могікан (твір за вибором).
E. По. Ворон. Новели (2-3 твори за вибором).
Г. Мелвілл. Мобі Дік*.
Ф. Шлегель. Фрагменти; *Л. Тік.* Білокурий Екберт; *Новалис.* Генріх фон Офтердінген (за хрестоматією).
Брати Грімм; A. Арнім; K. Брентано. Казки (автор і твори за вибором).
E.-T.-A. Гофман. Золотий горщик. Малюк Цахес (твір за вибором).
Г. Гейне. Книга пісень (за хрестоматією). Германія (Зимова казка).

* – додатково

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека імені В. І. Вернадського : <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека імені Максимовича КНУ імені Т. Шевченка :
<http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
3. Бібліотека імені Д. І. Чижевського : <http://library.kr.ua/>
4. Електронна бібліотека дисертацій : <https://www.dissercat.com>
5. Електронна бібліотека «УКРАЇНКА» : <http://irbis-nbuv.gov.ua>
6. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова :
  - загальний електронний каталог НБ ОНУ : <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
  - електронна бібліотека підручників : <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
  - навчальні та методичні матеріали : <http://lib.onu.edu.ua/rgf>